Zuzana Košková: Charta 08 a postavení veřejných intelektuálů v současné Čínské lidové republice

Ústav Dálného východu FF UK, 2015

Posudek vedoucího bakalářské práce

Zuzana Košková se dlouhodobě zajímá o politickou problematiku dnešní Čínské lidové republiky, zejména o otázky politické liberalizace a potlačování politických svobod a disentu. Z tohoto důvodu se ve své bakalářské práci pokusila o ilustraci postavení dnešních veřejných liberálních intelektuálů na případu signatářů reformního dokumentu Charta 08. Jde o téma vysoké odborné i společenské relevance, přičemž kladně je podle mého názoru třeba hodnotit i vlastní osobní motivaci Z. Koškové k poznání této problematiky.

V úvodu práce Z. Košková předkládá s využitím politologické literatury charakteristiku současného politického systému ČLR a vymezuje pojmy inteligence, opozice a disent. Ve druhé a třetí kapitole s použitím sekundární literatury definuje současnou čínskou inteligenci a podrobněji charakterizuje některé její podskupiny, konkrétně novou levici, liberály a nové konfuciánce, a podrobněji se zabývá pojmem liberální veřejný intelektuál. Empirickým jádrem bakalářské práce je čtvrtá kapitola, která podrobně analyzuje dokument Charta 08 z obsahového hlediska s využitím původního textu v čínštině a s přihlédnutím k existujícímu české překladu Charty 08 prof. Olgy Lomové. V této kapitole se autorka rovněž zabývá reakcí režimu na zveřejnění Charty a hlavní postavou okruhu čínských chartistů, disidentem a držitelem Nobelovy ceny za mír pro rok 2010 Liu Xiaoboem. Největším přínosem práce je prozkoumání skladby prvních 303 signatářů Charty 08 z hlediska místního původu a vykonávané profese. Výsledky tohoto zkoumání jsou prezentovány formou grafů. V této části Z. Košková provádí i bližší charakteristiku devíti vybraných signatářů Charty 08, kteří podle jejího názoru tvoří reprezentativní skupinu z hlediska činnosti a příslušnosti do profesních a sociálních skupin. Tuto charakteristiku provádí autorka s použitím primárních pramenů v čínštině v podobě zpráv z tisku i esejistických pramenů, dále pracuje se sekundární literaturou. Pátá kapitola srovnává okolnosti vzniku a obsah Charty 08 s československou Chartou 77, která čínský dokument inspirovala. V poslední kapitole předkládá autorka závěry svého zkoumání. Příloha práce obsahuje úplný seznam prvních 303 signatářů Charty 08 s uvedením jejich místního původu a zaměstnání.

Práce se věnuje důležitému tématu a klade ambiciózní cíl ilustrovat postavení současné čínské liberální inteligence ve společnosti na případové studii reformního provolání Charta 08

a skupiny jejích signatářů. Tento cíl v práci naplňuje, přičemž postavením liberálních intelektuálů – chartistů se zabývá zejména z pohledu jejich vztahu k čínské státní moci, resp. spíše vztahu čínské státní moci k liberálním intelektuálům. V práci využila autorka primární pramen v čínštině. Za určitý nedostatek považuji skutečnost, že v práci autorka používá pramen již do češtiny přeložený (text Charty 08), avšak tuto skutečnost kompenzovala jednak kritickou reflexí existujícího překladu a předložení své vlastní varianty překladu, a dále pak prací s řadou dalších dílčích pramenů v čínštině. Pracovala i s řadou titulů literatury, které využila ke kontextualizaci svého bádání. Práce je logicky členěná a návazná, i když kapitola 2 a 3 by možná mohly být koncipovány jako jedna kapitola. Autorka správně používá citační normu, kladně hodnotím i přehlednou prezentaci bádání formou grafu, i přílohu se jmény signatářů, i když na tomto místě bych navrhoval jejich zaměstnání uvádět spíše v češtině. Kladně hodnotím i pokus o srovnání s Chartou 77, o které se autorka pokusila i přes vědomí nutných úskalí srovnání dvou fenoménů odehravších se ve dvou zcela odlišných kontextech.

Z těchto důvodů práci Zuzany Koškové hodnotím kladně a **doporučuji k obhajobě.**

Mgr. Ondřej Klimeš, Ph.D.

Praha, 10. června 2015